

ROK ZAŁOŻENIA
1919

STATUT
ZWIĄZKU
INWALIDÓW WOJENNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Warszawa, maj 2014 r.

STATUT

ZWIĄZKU

INWALIDÓW WOJENNYCH

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

1. Uchwalony przez XXIX Krajowy Zjazd Delegatów Związku Inwalidów Wojennych RP w dniu 24 maja 2014 r.
2. Wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS 0000 108577) postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS dnia 31 października 2014 r. Sygn. Sprawy WA.XII NS-REJ. KRS 51980/14/596

ROZDZIAŁ 1

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej „Związkiem” jest kontynuatorem praw i tradycji patriotycznych oraz działalności społecznej założonego w 1919 r. Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Związek jest stowarzyszeniem kombatanckim i posiada osobowość prawną.
3. Związek może być organizacją pożytku publicznego.
4. Dewizą Związku jest „Bóg, Honor, Ojczyzna”.
5. Związek działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Siedzibą władz naczelnych Związku jest miasto stołeczne Warszawa.

7. Związek ma prawo powoływania i likwidacji ogniw organizacyjnych.
8. Związek może nabywać, posiadać i zbywać majątek ruchomy i nieruchomy, prowadzić działalność gospodarczą, zawierać umowy, zaciągać zobowiązania oraz przyjmować i czynić zapisy i darowizny.
9. Związek może ustanawiać fundacje i współuczestniczyć w takich formach działalności.
10. Związek może posiadać sztandary, używać znaku, odznak i pieczęci według wzorów zatwierdzonych przez Zarząd Główny oraz wydawać własny organ prasowy.
11. Związek może być członkiem organizacji krajowych i zagranicznych oraz tworzyć związki stowarzyszeń.
12. Związek w swej działalności opiera się głównie na społecznej pracy członków.
13. Związek jest pozarządową organizacją społeczną neutralną politycznie.

ROZDZIAŁ 2

Cele i środki działania Związku

§ 2

1. Celem Związku jest:
 - 1) obrona uprawnień inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych oraz członków ich rodzin,
 - 2) reprezentowanie interesów osób wymienionych w pkt 1. wobec organów władzy, administracji rządowej i samorządowej, organizacji społecznych w kraju i zagranicą,
 - 3) popularyzowanie w społeczeństwie szczególnej rangi inwalidztwa wojennego i wojskowego powstałego w służbie Ojczyźnie oraz rangi cierpienia osób poddawanych represjom w hitlerowskich i sowieckich obozach zagłady oraz więzieniach politycznych,
 - 4) podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia członkom godnych warunków życia i ochrony zdrowia,
 - 5) rozwijanie koleżeństwa i przyjaźni wśród

- członków Związku w imię tradycji wspólnej walki oraz wzajemnej życzliwości,
- 6) upowszechnianie w społeczeństwie patriotycznych tradycji walk narodu polskiego o wolność, niepodległość i suwerenność kraju oraz wiedzy o poniesionych w tej walce ofiarach,
 - 7) utrwalanie historii Związku i pamięci o jego działaczach.
2. Związek realizuje swoje cele poprzez:
- 1) zrzeszanie inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych oraz pozostałych po nich członków rodzin,
 - 2) inicjowanie i współudział w tworzeniu aktów prawnych dotyczących uprawnień osób wymienionych w pkt. 1.,
 - 3) współpracę z organami władzy, administracji rządowej i samorządowej, Wojskiem Polskim, organizacjami kombatan-tów i innymi instytucjami w kraju i zagranicą, między innymi, w zakresie:
 - leczenia, oprotezowania, rozwoju przychodni lekarskich i rehabilitacyjnych,
 - organizowania działalności kulturalnej,

- oświatowej oraz udziału w obchodach rocznic narodowych i kombatanckich,
- 4) rozpoznawanie potrzeb socjalnych, materialnych i zdrowotnych członków oraz pomoc w rozwiązywaniu ich życiowych problemów,
 - 5) poradnictwo prawne i pomoc członkom Związku w zakresie uzyskiwania i realizacji ich uprawnień,
 - 6) pozyskiwanie środków finansowych na prowadzenie działalności statutowej Związku.

§ 3

Związek ma prawo wypowiadać się w sprawach publicznych.

ROZDZIAŁ 3

Członkowie, ich prawa i obowiązki

§ 4

1. Członkami Związku mogą być osoby fizyczne i prawne.
2. Członkowie Związku dzielą się na:
 - 1) zwyczajnych,
 - 2) podopiecznych,
 - 3) honorowych,
 - 4) wspierających.
3. Członkiem zwyczajnym Związku może być obywatel polski:
 - 1) żołnierz, który na podstawie obowiązujących w RP ustaw, orzeczeniem uprawnionych organów lub wyrokiem sądowym uznany został za inwalidę wojennego w związku z działaniami wojennymi,
 - 2) żołnierz niezawodowej służby wojskowej, który orzeczeniem uprawnionych organów został uznany za inwalidę wojskowego,
 - 3) represjonowany z przyczyn politycznych, narodowościowych, religijnych i raso-

- wych, który na podstawie obowiązujących ustaw, orzeczeniem uprawnionych organów uzyskał rentę i inne prawa przysługujące inwalidom wojennym i wojskowym,
- 4) żołnierz służby zawodowej oraz żołnierz misji pokojowych ONZ i misji stabilizacyjnych, który orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej lub innych uprawnionych organów, został uznany za inwalidę (rencistę) w związku ze służbą wojskową.
 4. Członkiem zwyczajnym Związku może być obywatel innego państwa, a także obywatel polski, zamieszkały poza granicami kraju, który według przepisów obowiązujących w innym państwie został uznany za inwalidę wojennego z armii polskiej lub sojusznicznych formacji wojskowych, jeśli w czasie nabycia inwalidztwa posiadał obywatelstwo polskie.
 5. Członkiem podopiecznym może być rodzic, wdowiec, wdowa oraz osoba (bez względu na wiek) uprawniona do renty rodzinnej po zmarłych członkach zwyczajnych Związku.
 6. Członkiem honorowym Związku może zostać osoba fizyczna spoza Związku, szczególnie zasłużona dla sprawy inwalidów wojennych

i wojskowych. Godność członka honorowego nadaje Zarząd Główny Związku.

7. Członkiem wspierającym Związku może być osoba fizyczna lub prawna zainteresowana działalnością Związku, która zadeklaruje na rzecz Związku świadczenie wsparcia materialnego lub współdziałania w realizacji jego celów statutowych.

§ 5

1. Członków zwyczajnych i podopiecznych, na podstawie pisemnej deklaracji, przyjmuje zarząd oddziału lub zarząd okręgowy zrzeszający bezpośrednio członków. Dowodem ich przynależności do Związku jest ważna legitymacja członkowska.
2. Członków wspierających, na podstawie pisemnej deklaracji, przyjmuje zarząd oddziału lub zarząd okręgowy. Dowodem ich przynależności jest ważna legitymacja członkowska wystawiona osobie fizycznej lub ustanowionemu przedstawicielowi osoby prawnej.

§ 6

1. Członkowie zwyczajni, podopieczni i wspierający będący osobami fizycznymi mają prawo:
 - 1) uczestniczyć w zebraniach i pracach Związku,
 - 2) wybierać i być wybieranymi bez żadnych ograniczeń do władz i organów Związku z wyłączeniem osób do lat 18,
 - 3) korzystać z pomocy Związku,
 - 4) wypowiadać się i zgłaszać wnioski w sprawach dotyczących działalności Związku,
 - 5) nosić odznakę organizacyjną i odznaczenia związkowe.
2. Członkowie wspierający będący osobami prawnymi mają prawo:
 - 1) uczestniczyć w zebraniach i pracach Związku z głosem doradczym,
 - 2) przedstawiać wnioski dotyczące działalności Związku.

§ 7

Członkowie honorowi mają prawo uczestniczyć w pracach Związku z głosem doradczym

i przedstawiać wnioski oraz nosić odznakę organizacyjną Związku i odznaczenia związkowe.

§ 8

1. Członkowie zwyczajni, podopieczni i wspierający będący osobami fizycznymi mają obowiązek:
 - 1) przestrzegania postanowień statutu i uchwał władz Związku oraz zasad współżycia społecznego,
 - 2) uczestniczenia w pracach Związku,
 - 3) udziału w zebraniach,
 - 4) regularnego opłacania składek członkowskich, zaś w przypadku członków wspierających – świadczenia zadeklarowanego wsparcia na rzecz Związku.
2. Członkowie wspierający będący osobami prawnymi mają obowiązek:
 - 1) przestrzegania postanowień statutu i uchwał władz Związku oraz zasad współżycia społecznego,
 - 2) świadczenia zadeklarowanego wsparcia na rzecz Związku.

§ 9

1. Członkom Związku, którzy pełnili funkcje prezesa Związku, prezesa zarządu okręgowego, zarządu oddziału, w uznaniu szczególnych zasług, może być nadany Tytuł Honorowego Prezesa.
2. Zasady nadawania Tytułu Honorowego Prezesa ustala Zarząd Główny.

§ 10

1. Członkostwo w Związku ustaje w przypadku:
 - 1) rezygnacji z członkostwa,
 - 2) utraty uprawnień inwalidzkich lub stwierdzenia braku podstaw prawnych przynależności do Związku,
 - 3) wykluczenia prawomocnym orzeczeniem Sądu Koleżeńskiego,
 - 4) skreślenia z listy członków w następstwie zalegania z opłatą składek członkowskich. Skreślenie winno być poprzedzone dwukrotnym pisemnym przypomnieniem,
 - 5) śmierci.

2. Decyzję o skreśleniu z listy członków Związku w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 podejmuje zarząd oddziału lub okręgu, w którym członek jest bezpośrednio zrzeszony i pisemnie powiadamia zainteresowanego.
3. Zainteresowany może odwołać się od decyzji, o której mowa w ust. 2 do zarządu nadrzędnego nad skreślającym.
4. Osoby, które zostały członkami Związku na podstawie poprzednio obowiązujących statutów zachowują swoje uprawnienia członkowskie, z wyłączeniem przypadków określonych w ust. 1.

ROZDZIAŁ 4

Struktura organizacyjna i władze Związku

§ 11

1. Ogniwa organizacyjne Związku stanowią:
 - 1) oddziały powoływane przez zarządy okręgowe,
 - 2) okręgi, zrzeszające oddziały, powoływane przez Zarząd Główny, który określa zasięg terytorialny ich działania.
2. W przypadku braku możliwości działania oddziału lub zrzeszania członków w innym oddziale – członkowie zrzeszają się w Zespole bezpośrednio w okręgu zachowując prawo wybierania spośród siebie delegatów na okręgowy zjazd delegatów na zebraniu zwołanym przez zarząd okręgowy.

W miejsce likwidowanych oddziałów zarządy okręgowe mogą tworzyć zespoły członków zrzeszonych w okręgu. Zasady działania zespołu określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny.

§ 12

Władzami naczelnymi Związku są:

- 1) Krajowy Zjazd Delegatów,
- 2) Zarząd Główny.

§ 13

1. Władzami okręgu są:

- 1) okręgowy zjazd delegatów,
- 2) zarząd okręgowy.

2. Władzami oddziału są:

- 1) walne zebranie członków oddziału,
- 2) zarząd oddziału.

§ 14

Organami Związku są:

1. Komisje rewizyjne:

- 1) Główna Komisja Rewizyjna,
- 2) okręgowe komisje rewizyjne,
- 3) komisje rewizyjne oddziałów.

2. Sąd Koleżeński.

§ 15

Kadencja władz i organów Związku trwa 5 lat.

ROZDZIAŁ 5

Naczelne władze Związku

I. Krajowy Zjazd Delegatów

§ 16

1. Krajowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą Związku.
2. Krajowy Zjazd Delegatów obraduje zgodnie z regulaminem uchwalonym przez Zjazd, pod przewodnictwem wybranego spośród delegatów Prezydium w składzie: przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekretarz.
3. Do Krajowego Zjazdu należy:
 - 1) ustalanie kierunku i programu działania Związku,
 - 2) ocena działalności Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego za okres kadencji,
 - 3) udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu,
 - 4) uchwalanie zmian w statucie,
 - 5) wybór prezesa Związku,

- 6) wybór Zarządu Głównego w liczbie 11-21 członków i do 7 zastępców,
- 7) wybór Głównej Komisji Rewizyjnej w liczbie 5-7 członków i do 5 zastępców,
- 8) wybór Sądu Koleżeńskiego w liczbie do 9 członków i do 5 zastępców,
- 9) rozpatrywanie odwołań członków Związku oraz wniosków władz naczelnych Związku, zarządów: okręgowych, oddziałów oraz wniosków zgłoszonych przez delegatów,
- 10) podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Związku i przeznaczenia jego majątku.

§ 17

1. Uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów podejmowane są zwykłą większością głosów z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Wybór prezesa Związku oraz wybory naczelnych władz i organów Związku następują w głosowaniu tajnym.
3. Projekty uchwał w sprawie zmian w statucie, rozwiązania Związku i przeznaczenia

jego majątku należy przedstawić delegatom co najmniej trzydzieści dni przed terminem Zjazdu. Podjęcie uchwał w tych sprawach wymaga większości $\frac{3}{4}$ liczby oddanych głosów przy obecności co najmniej $\frac{2}{3}$ ogólnej liczby wybranych delegatów.

4. W innych sprawach niż wymienione w ust. 2 objętych porządkiem obrad, głosowanie jest jawne, a na żądanie większości delegatów tajne. W razie równej liczby głosów w głosowaniu jawnym decyduje głos przewodniczącego obrad.

§ 18

1. Krajowy Zjazd Delegatów zwoływany jest przez Zarząd Główny Związku co 5 lat.
2. Zawiadomienia o terminie, miejscu i proponowanym porządku obrad Zjazdu powinny być wysłane co najmniej czternaście dni przed Zjazdem.
3. Krajowy Zjazd Delegatów może się odbyć w I lub II terminie.
4. Do ważności Krajowego Zjazdu w pierwszym terminie wymagana jest obecność co

najmniej 50% wybranych delegatów, a w drugim terminie, Zjazd odbywa się bez względu na liczbę obecnych delegatów.

§ 19

1. W Krajowym Zjeździe Delegatów udział biorą:
 - 1) z głosem decydującym – delegaci wybrani przez zjazdy okręgowe, na zasadach proporcjonalności według liczebności członków okręgu,
 - 2) z głosem doradczym – członkowie ustępujących władz i organów naczelnych Związku nie będący delegatami oraz osoby zaproszone przez Zarząd Główny.
2. Zasady wyboru delegatów na Krajowy Zjazd ustala Zarząd Główny.
3. Delegaci wybrani na Krajowy Zjazd zachowują ważność swoich mandatów na czas kadencji.

§ 20

1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów może się odbyć w każdym czasie i jest zwo-

ływany przez Zarząd Główny: z własnej inicjatywy, na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej, na pisemne żądanie co najmniej połowy liczby delegatów oraz na podstawie uchwał co najmniej połowy liczby zarządów okręgowych.

2. W Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe uczestniczą delegaci, członkowie naczelnych władz i organów Związku nie będący delegatami oraz zaproszone osoby.
3. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów powinien być zwołany najpóźniej w terminie trzech miesięcy od daty zgłoszenia żądania, wniosku lub uchwał, o których mowa w ust. 1.
4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów obraduje i podejmuje uchwały tylko w sprawach, dla których został zwołany.

II. Zarząd Główny

§ 21

1. Zarząd Główny jest najwyższą władzą Związku w okresie między zjazdami.
2. W posiedzeniach Zarządu Głównego mogą uczestniczyć z głosem doradczym przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego oraz zaproszone osoby.
3. Zastępca członka wchodzi w skład Zarządu Głównego na podstawie jego uchwały w razie:
 - 1) śmierci członka Zarządu Głównego,
 - 2) rezygnacji z członkostwa,
 - 3) innych okoliczności uniemożliwiających członkowi Zarządu Głównego udział w pracach tego Zarządu.

W przypadku wyczerpania grona zastępców członków Zarządu Głównego, Zarząd ten może, w drodze uchwały, wybrać nowych członków.

4. Posiedzenia Zarządu Głównego zwoływane są przez Prezydium Zarządu Głównego co najmniej dwa razy w roku.

5. Głosowanie na posiedzeniach Zarządu Głównego jest jawne, a na żądanie większości członków tajne. W razie równej liczby głosów w głosowaniu jawnym decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.
6. Do ważności uchwał niezbędna jest obecność co najmniej połowy ogólnej liczby członków Zarządu Głównego. Uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów.
7. Uchwały Zarządu Głównego podpisuje prezes Związku i sekretarz generalny lub dwóch członków Prezydium Zarządu Głównego.

§ 22

1. Do Zarządu Głównego należy:
 - 1) realizowanie zadań określonych w statucie Związku i podejmowanie uchwał,
 - 2) realizowanie uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów,
 - 3) nadzór nad przestrzeganiem statutu, dokonywanie wykładni przepisów statutu oraz uchwał naczelnych władz Związku,
2. W szczególności do zadań Zarządu Głównego należy:

- 1) kierowanie działalnością Związku,
- 2) gospodarowanie majątkiem Związku,
- 3) nabywanie lub zbywanie nieruchomości,
- 4) zakładanie, łączenie i likwidacja okręgów oraz powierzanie zarządowi okręgowemu pełnienia równocześnie funkcji zarządu oddziału w miejscowości będącej siedzibą zarządu okręgowego,
- 5) zawieszanie w czynnościach członka ZG, zarządu okręgowego lub członka tego zarządu jeżeli jego działalność jest sprzeczna z postanowieniami statutu Związku bądź narusza zasady współżycia społecznego; powoływanie zarządu tymczasowego, który pełni swoje funkcje do czasu wyboru nowego zarządu,
- 6) nadzorowanie działalności okręgów,
- 7) inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych oraz ich rodzin i przekazywanie tych opinii właściwym władzom,
- 8) określanie zasad udzielania pomocy społecznej członkom Związku, świadczenie indywidualnej pomocy w przypadkach

- szczególnie uzasadnionych, nadzorowanie pomocy finansowej przyznawanej przez ogniwa terenowe,
- 9) wyróżnianie członków Związku oraz osób fizycznych i prawnych zasłużonych dla ZIW RP,
 - 10) zatwierdzanie planów i sprawozdań, w tym finansowych Związku,
 - 11) ustalanie wysokości wpisowego i składek członkowskich,
 - 12) realizowanie zaleceń pokontrolnych Głównej Komisji Rewizyjnej oraz organów kontroli państwowej,
 - 13) uchylanie uchwał i decyzji ogniw organizacyjnych Związku sprzecznych z prawem, z postanowieniami statutu i uchwałami Zarządu Głównego,
 - 14) wybór na wniosek prezesa Związku spośród członków Zarządu Głównego: wiceprezesów, sekretarza generalnego oraz od 3 do 5 członków, którzy wraz z prezesem Związku stanowią Prezydium Zarządu Głównego,
 - 15) wybór prezesa Związku spośród członków Zarządu Głównego, w przypadku trwałej

niemożności pełnienia funkcji przez dotychczasowego prezesa Związku lub jego zgonu,

- 16) uzupełnianie składu zarządu w przypadkach określonych w § 21 ust. 3 w liczbie nie większej niż 30% składu wybranego zarządu,
- 17) powoływanie i odwoływanie rzecznika dyscyplinarnego Związku i jego zastępców na wniosek Sądu Koleżeńskiego,
- 18) kierowanie do rzecznika dyscyplinarnego Związku spraw członków naczelnych władz i organów Związku naruszających postanowienia statutu i zasady współżycia społecznego,
- 19) zawieszanie w czynnościach członków naczelnych władz, przeciwko którym toczy się postępowanie karne lub dyscyplinarne,
- 20) ustalanie okresu, w którym należy przeprowadzić walne zebrania członków oddziałów, okręgowe zjazdy delegatów oraz ustalanie terminu Krajowego Zjazdu Delegatów,
- 21) określanie zasad wyboru delegatów na

Krajowy Zjazd i okręgowe zjazdy delegatów,

- 22) powoływanie, w miarę potrzeby, stałych lub doraźnych komisji problemowych oraz określanie zakresu ich działania,
- 23) ustalanie wzorów sztandarów, pieczęci, legitymacji, odznak i odznaczeń oraz zasad wyróżnień związkowych,
- 24) zgłaszanie zmian statutu do właściwego sądu rejestrowego.

§ 23

1. Prezydium Zarządu Głównego działa w imieniu Zarządu Głównego w okresie między posiedzeniami, reprezentuje Związek oraz realizuje zadania określone w § 22 z wyłączeniem ust. 2 punktów 3, 4, 10, 11, 14, 15, 16 i 23.
2. W okresie między posiedzeniami Prezydium Zarządu Głównego, zadania określone przez Zarząd Główny i jego Prezydium realizuje Kierownictwo, w skład którego wchodzi prezes, wiceprezesi i sekretarz generalny.
3. Prezes Związku:
 - 1) przewodniczy Zarządowi Głównemu,

- 2) reprezentuje Związek,
- 3) kieruje bieżącą działalnością Związku.
4. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego zwoływane są przez prezesa lub upoważnionego przez niego członka Prezydium co najmniej 6 razy w roku.
5. Prezydium składa Zarządowi Głównemu sprawozdanie ze swojej działalności za okres między posiedzeniami Zarządu Głównego.
6. Uchwały Prezydium podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby jego członków. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.
7. W posiedzeniach Prezydium mogą uczestniczyć z głosem doradczym przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńckiego oraz zaproszone osoby.
8. Uchwały Prezydium Zarządu Głównego podpisują prezes Związku i sekretarz generalny lub dwóch członków Prezydium.

ROZDZIAŁ 6

Władze okręgowe

I. Okręgowy Zjazd Delegatów

§ 24

Do okręgowego zjazdu delegatów należy:

- 1) uchwalanie programu działania okręgu,
- 2) ocena działalności zarządu okręgowego i okręgowej komisji rewizyjnej,
- 3) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi okręgowemu,
- 4) rozpatrywanie wniosków władz okręgowych Związku oraz zarządów oddziałów,
- 5) wybór zarządu okręgowego w liczbach 7-15 członków oraz do 5 zastępców, a w przypadku decyzji zjazdu, bezpośredni wybór prezesa,
- 6) wybór okręgowej komisji rewizyjnej w liczbie 3-5 członków oraz do 2 zastępców,
- 7) wybór spośród członków zrzeszonych w danym okręgu delegatów na Krajowy

Zjazd Delegatów w liczbie ustalonej przez Zarząd Główny.

§ 25

1. Okręgowy zjazd delegatów zwoływany jest przez zarząd okręgowy co 5 lat.
2. Zawiadomienia o terminie, miejscu i proponowanym porządku obrad powinny być wysłane delegatom co najmniej na czternaście dni przed terminem zjazdu.

§ 26

1. W okręgowym zjeździe delegatów biorą udział:
 - 1) z głosem decydującym – delegaci wybrani na walnych zebraniach członków oddziałów i zespołów członków zrzeszonych bezpośrednio w okręgu, na zasadach proporcjonalności według liczebności członków,
 - 2) z głosem doradczym – członkowie władz naczelných Związku, ustępujących władz i organów okręgowych nie będący delegatami oraz zaproszone osoby.

2. Delegaci wybrani na zjazd okręgowy zachowują ważność swoich mandatów na czas kadencji.

§ 27

1. Do ważności okręgowego zjazdu delegatów w pierwszym terminie wymagana jest obecność 50% wybranych delegatów. W drugim terminie Zjazd odbywa się bez względu na liczbę obecnych delegatów.
2. Uchwały okręgowego zjazdu delegatów podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby delegatów biorących udział w zjeździe. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.
3. Wybory władz i organów okręgu następują w głosowaniu jawnym, a na żądanie większości delegatów – w głosowaniu tajnym.

§ 28

1. Nadzwyczajny okręgowy zjazd delegatów może odbyć się w każdym czasie i jest zwo-

- ływany przez zarząd okręgowy z własnej inicjatywy, na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej, na żądanie co najmniej połowy liczby delegatów oraz na podstawie uchwał zarządów co najmniej połowy liczby oddziałów.
2. W nadzwyczajnym okręgowym zjeździe uczestniczą delegaci z głosem decydującym oraz z głosem doradczym członkowie okręgowych władz i organów Związku nie będący delegatami i zaproszone osoby.
 3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd delegatów powinien być zwołany najpóźniej w terminie dwóch miesięcy od daty zgłoszenia żądania, wniosku lub podjętych uchwał.
 4. Nadzwyczajny okręgowy zjazd delegatów obraduje i podejmuje uchwały tylko w sprawach, dla których został zwołany.

II. Zarząd okręgowy

§ 29

1. W skład zarządu okręgowego wchodzi członkowie wybrani przez okręgowy zjazd delegatów.

2. W posiedzeniach zarządu okręgowego mogą uczestniczyć z głosem doradczym:
 - 1) członkowie Zarządu Głównego i zaproszone osoby,
 - 2) przewodniczący okręgowej komisji rewizyjnej.
3. Posiedzenia zarządu okręgowego zwoływane są przez prezydium zarządu okręgowego co najmniej dwa razy w roku.
4. Głosowanie na posiedzeniach zarządu okręgowego jest jawne, a na żądanie większości członków zarządu – tajne. W razie równej liczby głosów w głosowaniu jawnym decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.
5. Uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby członków zarządu okręgowego.
6. Zastępca członka wchodzi w skład zarządu okręgowego, na podstawie jego uchwały, w przypadku:
 - 1) śmierci bądź rezygnacji członka zarządu okręgowego,
 - 2) innych okoliczności uniemożliwiających członkowi zarządu okręgowego udział w pracach zarządu.

W przypadku braku zastępców członków zarządu okręgowego, zarząd ten może, w drodze uchwały, wybrać nowych członków zarządu.

7. Do zarządu okręgowego należy:
 - 1) realizacja celów określonych w § 2 statutu Związku,
 - 2) kierowanie działalnością Związku na obszarze okręgu, w tym nadzór nad działalnością zarządów oddziałów i zespołów,
 - 3) wykonywanie uchwał krajowego i okręgowego zjazdu delegatów oraz uchwał Zarządu Głównego,
 - 4) wybór spośród członków zarządu okręgowego prezesa, o ile nie został on wybrany przez zjazd, a na jego wniosek wiceprezesów, sekretarza i skarbnika, którzy wraz z prezesem stanowią prezydium zarządu okręgowego,
 - 5) uzupełnianie składu zarządu w przypadkach określonych w ust. 6 w liczbie nie większej niż 50% składu wybranego zarządu,
 - 6) opracowywanie i zatwierdzanie planów działania zarządu i sprawozdań z ich rea-

- lizacji, w tym planów i sprawozdań finansowych,
- 7) nadzorowanie całokształtu działalności oddziałów,
 - 8) zakładanie, likwidowanie i łączenie oddziałów oraz tworzenie zespołów członków zrzeszonych bezpośrednio w okręgu,
 - 9) zarządzanie majątkiem Związku w granicach określonych przez Zarząd Główny,
 - 10) udzielanie pomocy oddziałom i członkom Związku,
 - 11) powoływanie, w miarę potrzeby, stałych i doraźnych komisji problemowych oraz określanie zakresu ich działania,
 - 12) zawieszanie w czynnościach zarządu oddziału lub jego członka, jeśli jego działalność jest sprzeczna z postanowieniami statutu Związku lub narusza zasady współżycia społecznego i powoływanie zarządu tymczasowego, który pełni swoje funkcje do czasu wyboru nowego zarządu,
 - 13) rozpatrywanie skarg i odwołań członków Związku,
 - 14) kierowanie do rzecznika dyscyplinarnego Związku spraw członków naruszających

- postanowienia statutu i zasady współżycia społecznego,
- 15) zawieszanie w czynnościach członków władz okręgowych oraz oddziałów, jeżeli toczy się przeciw nim postępowanie karne lub dyscyplinarne,
 - 16) inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych, wydawanych przez terenową administrację państwową i samorządy terytorialne, jeśli dotyczą inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych oraz członków ich rodzin,
 - 17) uchylanie uchwał zarządów oddziałów sprzecznych z przepisami prawa, postanowieniami statutu lub uchwałami Zarządu Głównego,
 - 18) przyjmowanie i skreślanie z listy członków Związku,
 - 19) realizowanie zaleceń komisji rewizyjnych,
 - 20) wyróżnianie i nagradzanie członków i osób wspierających działalność Związku,
 - 21) zwoływanie walnych zebrań członków oddziału, w przypadku uchylania się od

tego obowiązku właściwego zarządu oddziału oraz zebrań członków zespołów zrzeszonych bezpośrednio w okręgu.

§ 30

1. Prezydium zarządu okręgowego:
 - 1) reprezentuje zarząd i działa w jego imieniu między posiedzeniami oraz realizuje zadania określone w § 29 statutu z wyłączeniem ust. 7 pkt. 4, 5, 6, 8, 12, 14, 15 i 21,
 - 2) opracowuje materiały na posiedzenia zarządu.
2. Posiedzenia prezydium zarządu okręgowego zwołuje prezes, wiceprezes lub sekretarz co najmniej 6 razy w roku.
3. Prezydium składa zarządowi okręgowemu sprawozdanie ze swojej działalności za okres między posiedzeniami zarządu okręgowego.
4. Uchwały prezydium podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby jego członków. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

ROZDZIAŁ 7

Władze oddziału

I. Walne zebranie członków oddziału

§ 31

1. Do walnego zebrania członków oddziału należy:
 - 1) uchwalanie kierunku i programu działania oddziału,
 - 2) ocena działalności zarządu i jego prezydium oraz komisji rewizyjnej oddziału za okres kadencji,
 - 3) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi oddziału,
 - 4) wybór zarządu oddziału w liczbie 3-9 członków i do 5 zastępców. Walne zebranie może dokonać wyboru prezesa zarządu oddziału w odrębnym głosowaniu,
 - 5) wybór komisji rewizyjnej w liczbie 3 do 5 członków i do 3 zastępców,
 - 6) wybór spośród członków oddziału delegatów na okręgowy zjazd według zasad

określonych przez Zarząd Główny i ustaleń zarządu okręgowego.

2. Walne zebranie, w przypadkach uzasadnionych brakiem kandydatów, może odstąpić od wyboru komisji rewizyjnej powierzając w drodze uchwały kontrolę nad działalnością zarządu oddziału okręgowej komisji rewizyjnej.

§ 32

1. W walnym zebraniu członków oddziału biorą udział członkowie zwyczajni, podopieczni i wspierający będący osobami fizycznymi z głosem decydującym oraz z głosem doradczym przedstawiciele zarządu okręgowego i członkowie wspierający będący osobami prawnymi. W zebraniu mogą uczestniczyć także z głosem doradczym przedstawiciele władz naczelných Związku oraz zaproszone osoby.
2. Uchwały walnego zebrania członków oddziału podejmowane są zwykłą większością głosów w I terminie w obecności co najmniej 1/2 ogólnej liczby członków zwyczajnych, podopiecznych i wspierających będących osoba-

mi fizycznymi. W drugim terminie – uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów bez względu na liczbę obecnych członków.

3. Głosowanie na walnym zebraniu członków jest jawne, a na żądanie większości członków tajne. W razie równej liczby głosów w głosowaniu jawnym decyduje głos przewodniczącego zebrania.

§ 33

1. Walne zebranie członków oddziału odbywa się co 5 lat i jest zwoływane przez zarząd oddziału lub zarząd okręgowy w przypadku określonym w § 29 ust. 7 pkt 21.
2. Zawiadomienia o terminie, miejscu i proponowanym porządku obrad powinny być wysyłane członkom co najmniej czternaście dni przed terminem zebrania.

§ 34

1. Nadzwyczajne walne zebranie członków oddziału może się odbyć w każdym czasie i jest zwoływane przez zarząd oddziału z własnej

- inicjatywy, na wniosek zarządu okręgowego, komisji rewizyjnej oddziału lub okręgu albo na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ ogólnej liczby członków oddziału.
2. W nadzwyczajnym walnym zebraniu członków oddziału uczestniczą członkowie tego oddziału, przedstawiciele zarządu okręgowego oraz zaproszone osoby.
 3. Nadzwyczajne walne zebranie członków oddziału powinno być zwołane najpóźniej w terminie jednego miesiąca od daty zgłoszenia prawomocnego żądania lub wniosku.
 4. Nadzwyczajne walne zebranie członków obraduje i podejmuje uchwały tylko w sprawach, dla których zostało zwołane.

II. Zarząd oddziału

§ 35

1. Zarząd oddziału stanowią członkowie wybrani przez walne zebranie.
2. W posiedzeniach zarządu oddziału mogą uczestniczyć z głosem doradczym: przedstawiciel komisji rewizyjnej oraz zaproszone osoby.

3. Głosowanie na posiedzeniach zarządu oddziału jest jawne, a na żądanie większości członków zarządu tajne. W razie równej liczby głosów w głosowaniu jawnym decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.
4. Uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby członków zarządu oddziału.
5. Zastępca członka zarządu wchodzi w jego skład na podstawie uchwały w razie:
 - 1) śmierci członka zarządu lub jego rezygnacji z funkcji bądź członkostwa w Związku,
 - 2) innych okoliczności uniemożliwiających członkowi zarządu branie udziału w pracach zarządu.

W przypadku wyczerpania grona zastępców członków, zarząd ten może wybrać nowych członków zarządu.
6. Do zarządu oddziału należy:
 - 1) realizacja celów Związku określonych w § 2 statutu,
 - 2) kierowanie działalnością oddziału,
 - 3) realizowanie uchwał walnego zebrania oraz uchwał i wytycznych władz Związku,

- 4) wybór spośród członków zarządu oddziału prezesa, o ile nie został on wybrany przez walne zebranie, a na jego wniosek wiceprezesów, sekretarza, skarbnika, którzy wraz z prezesem tworzą prezydium zarządu oddziału. W oddziałach, w których liczebność zarządu nie przekracza 5 osób zamiast wyboru prezydium następuje podział funkcji i zadań.
- 5) uzupełnianie składu zarządu w przypadkach określonych w ust. 5 w liczbie nie większej niż 50% składu wybranego zarządu,
- 6) opracowywanie i uchwalanie planów działania, wniosków oraz sprawozdań z działalności oddziału, w tym finansowych,
- 7) gospodarowanie środkami finansowymi oraz zarządzanie majątkiem oddziału w zakresie ustalonym decyzją władz nadrzędnych Związku,
- 8) udzielanie pomocy członkom Związku,
- 9) kierowanie do rzecznika dyscyplinarnego Związku spraw członków naruszających postanowienia statutu i zasady współżycia społecznego,

- 10) przyjmowanie i skreślanie z listy członków Związku,
- 11) powoływanie, w miarę potrzeby, stałych i doraźnych komisji problemowych oraz określanie zakresu ich działania,
- 12) realizowanie zaleceń pokontrolnych komisji rewizyjnych,
- 13) wyróżnianie i nagradzanie członków Związku i osób wspierających działalność oddziału,
- 14) wnioskowanie w sprawie likwidacji oddziału oraz utworzenia zespołu członków zrzeszonych bezpośrednio w okręgu.

§ 36

1. Prezydium zarządu oddziału działa w imieniu zarządu oddziału w okresie między posiedzeniami zarządu oraz spełnia funkcje określone w § 35 z wyłączeniem ust. 6 pkt.: 4, 5, 6, 9 i 14.
2. Prezydium składa zarządowi oddziału sprawozdanie ze swojej działalności za okres między posiedzeniami zarządu oddziału.
3. Uchwały prezydium podejmowane są zwy-

kłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby jego członków. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

§ 37

1. Posiedzenia zarządu oddziału i prezydium zarządu zwoływane są przez prezesa, wiceprezesa lub sekretarza. Posiedzenia zarządu powinny odbywać się co najmniej raz na kwartał, a posiedzenia prezydium co najmniej raz w miesiącu.
2. Zarząd oddziału powinien co najmniej raz w roku zwoływać zebrania informacyjne członków w celu złożenia sprawozdania z działalności zarządu i poinformowania o sprawach bieżących.
3. Jeżeli nie ma warunków do spotkania z członkami w danym roku, zarząd oddziału powinien przekazać im informację pisemną o pracy władz Związku i jej wynikach.

ROZDZIAŁ 8

Komisje rewizyjne

§ 38

1. Komisja rewizyjna wybiera spośród członków komisji przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.
2. Posiedzenia komisji rewizyjnej są zwoływane przez przewodniczącego, a w razie jego nieobecności – przez zastępcę lub sekretarza.
3. Do ważności uchwał komisji rewizyjnej konieczna jest obecność co najmniej połowy liczby członków komisji, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy. Uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.
4. Członek komisji rewizyjnej nie może być równocześnie wybrany do innych władz i organów tego samego szczebla i nie może być pracownikiem Związku.

§ 39

1. Do zadań komisji rewizyjnej należy w szczególności:
 - 1) przeprowadzanie co najmniej raz w roku kontroli całokształtu działalności statutowej oraz gospodarki finansowej,
 - 2) ocena rocznych sprawozdań zarządu i wnioskowanie o ich zatwierdzenie,
 - 3) dokonywanie kontroli wykonywania uchwał i zarządzeń władz,
 - 4) składanie na zjazdach lub walnych zebraniach sprawozdań ze swej działalności w minionej kadencji,
 - 5) zgłaszanie na zjazdach i walnych zebraniach wniosków o udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi,
 - 6) wnioskowanie o zawieszenie w czynnościach zarządów lub poszczególnych ich członków w razie stwierdzenia działalności sprzecznej z przepisami prawa lub postanowieniami statutu,
 - 7) wnioskowanie do rzecznika dyscyplinarnego Związku o wszczęcie postępowania przeciwko członkom władz i organów Związku.

2. Dla usunięcia nieprawidłowości, stwierdzonych w toku kontroli, komisje rewizyjne kierują zalecenia pokontrolne do właściwych zarządów, wyznaczając termin ich realizacji.

§ 40

Przewodniczący komisji rewizyjnej lub upoważniony członek komisji może uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu.

§ 41

Posiedzenia komisji rewizyjnej odbywają się co najmniej dwa razy w roku.

§ 42

1. Główna Komisja Rewizyjna:
 - 1) kontroluje co najmniej raz w roku działalność statutową, majątkową i finansową Związku, w tym Zarządu Głównego,
 - 2) nadzoruje pracę okręgowych komisji rewizyjnych,
 - 3) przedstawia Zarządowi Głównemu ocenę

działalności ogniw organizacyjnych Związku wraz z wnioskami.

2. Okręgowa komisja rewizyjna kontroluje działalność statutową i gospodarczą zarządu okręgowego i zarządów oddziałów, w których nie powołano komisji rewizyjnych oraz nadzoruje działalność komisji rewizyjnych oddziałów.
3. Komisja rewizyjna oddziału kontroluje działalność zarządu oddziału.
4. W przypadku braku możliwości powołania komisji rewizyjnej, oddział może powołać rewidenta, który w sprawach dotyczących kontroli oddziału współdziała z okręgową komisją rewizyjną.
5. Tryb i zakres działania komisji rewizyjnych określa regulamin uchwalony przez Główną Komisję Rewizyjną.

ROZDZIAŁ 9

Sąd Koleżeński

§ 43

1. Sąd koleżeński rozpoznaje sprawy dotyczące nieprzestrzegania przez członków postanowień statutu, uchwał i regulaminów Związku, zasad współżycia społecznego oraz nieetycznego postępowania członków.
2. Sąd Koleżeński działa przy Zarządzie Głównym w 2 instancjach:
 - 1) Sąd I instancji, który rozpoznaje sprawy wniesione przez rzecznika dyscyplinarnego Związku,
 - 2) Sąd II instancji, który rozpoznaje odwołania od orzeczeń Sądu I instancji.
3. Uchwały Sądu podejmowane są zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

§ 44

1. Sądy I i II instancji rozpoznają sprawy w składzie trzyosobowym.
2. Członkowie Sądu I i II instancji wybierają spośród siebie przewodniczącego, zastępcę i sekretarza oraz wspólnie przewodniczącego i zastępcę całego Sądu.
3. W sesjach Sądu Koleżeńskiego uczestniczą:
 - 1) rzecznik dyscyplinarny wnoszący sprawę,
 - 2) strony, w sprawie których toczy się postępowanie,
 - 3) świadkowie wezwani przez Sąd,
 - 4) obrońca obwinionego ustanowiony w sprawie.

§ 45

1. Sąd Koleżeński orzeka następujące kary:
 - 1) upomnienia,
 - 2) nagany,
 - 3) zakazania pełnienia funkcji we władzach i organach Związku na określony okres lub na stałe,

- 4) zawieszenia w prawach członkowskich na okres do 2 lat,
 - 5) wykluczenia ze Związku.
2. Od orzeczenia Sądu Koleżeńskiego wydanego w I instancji przysługuje stronom odwołanie do Sądu II instancji w terminie 14 dni od daty otrzymania orzeczenia z uzasadnieniem.
 3. Prawomocne orzeczenia Sądu Koleżeńskiego wpisywane są do akt członkowskich i ulegają zatarciu po upływie 2 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia. Nie ulega zatarciu kara wykluczenia ze Związku.
 4. Orzeczenia Sądu II instancji są ostateczne.

§ 46

Zasady postępowania przed Sądem Koleżeńskim I i II instancji oraz uprawnienia i zasady działania rzecznika dyscyplinarnego Związku ustalane są w formie regulaminów opracowanych przez Sąd Koleżeński.

ROZDZIAŁ 10

Fundusze i majątek Związku

§ 47

Majątek Związku stanowią wartości prawne i niematerialne oraz nieruchomości i ruchomości, krajowe i zagraniczne środki płatnicze, papiery wartościowe i inne.

§ 48

1. Na dochody Związku w szczególności składają się:
 - 1) wpisowe i składki członków,
 - 2) dochody z majątku Związku,
 - 3) dochody z działalności gospodarczej prowadzonej za zgodą Zarządu Głównego lub przez Zarząd Główny,
 - 4) dochody ze zbiórek i imprez,
 - 5) darowizny i zapisy,
 - 6) dotacje,
 - 7) nawiązki sądowe.
2. Zarząd Główny określa zasady:

- 1) gospodarki finansowej Związku,
- 2) tworzenia i gospodarowania wydzielonymi funduszami,
- 3) zarządzania i nadzoru nad majątkiem Związku,
- 4) nagradzania działaczy społecznych Związku,
- 5) prowadzenia i nadzorowania działalności gospodarczej.

§ 49

Dochody Związku przeznacza się na cele statutowe oraz wspieranie ważnych zadań pozazwiązkowych określanych przez Zarząd Główny.

§ 50

1. Do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych Związku wymagane są podpisy dwóch członków Prezydium Zarządu Głównego i głównego księgowego lub dyrektora biura.
2. Ogniwa Związku oraz dyrektor biura i główny księgowy Zarządu Głównego mogą roz-

porządzać środkami majątkowymi Związku w granicach udzielonego im pełnomocnictwa przez Prezydium Zarządu Głównego.

§ 51

W razie rozwiązania lub likwidacji Związku – Krajowy Zjazd Delegatów określa, w drodze uchwały, na jakie cele może być przeznaczony majątek Związku.

ROZDZIAŁ 11

Postanowienia końcowe

§ 52

1. W Związku działają biura:
 - 1) w Zarządzie Głównym – biuro Zarządu Głównego,
 - 2) w zarządach okręgowych – biura zarządów okręgowych.
2. Biuro Zarządu Głównego wykonuje zadania określone przez Prezydium Zarządu Głównego. Pracami biura kieruje dyrektor. Strukturę organizacyjną, zakres zadań biura oraz zakres zadań, odpowiedzialności i uprawnień dyrektora biura zatwierdza Prezydium Zarządu Głównego.
3. Biura zarządów okręgowych wykonują zadania określone przez prezydium zarządów okręgowych.
4. Zasady zatrudniania, pracy i wynagradzania etatowych pracowników Związku uchwała Prezydium Zarządu Głównego.

§ 53

Uchwały i regulaminy wydane na podstawie dotychczasowego statutu zachowują moc, jeżeli nie pozostają w sprzeczności z postanowieniami niniejszego statutu i aktualnymi regulacjami ustawowymi.